

1-10-2020

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

e

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Stichting EHS, CPLD Vereniging en StralingsBewust

T.a.v. 10.2.e [redacted]

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Digitale Economie

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

14 OKT 2020

Datum
Betreft reactie op uw brieven d.d. 7 juli 2020

Ons kenmerk
DGBI-DE / 20244687

Geachte 10.2.e [redacted],

Bedankt voor het constructieve gesprek dat wij op 10 juni jl. hebben gevoerd onder leiding van de 10.2.e [redacted] van het Kennisplatform Elektromagnetische Velden en Gezondheid. Ik wilde graag met u in gesprek om te luisteren naar uw zorgen in relatie tot straling van mobiele communicatie, waaronder 5G, zodat ik beter begrijp waar jullie behoefte ligt. Tijdens de bijeenkomst hebben we het over verschillende onderwerpen gehad. Eén van de onderwerpen betrof de realisatie van stralingsarme woongebieden en herstel, opvang en testlocaties. Hierover hebben jullie mij op 7 juli jl. nader geïnformeerd. Ik ben zoals aangegeven in gesprek getreden met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) over deze onderwerpen. Met deze brief wil ik u mede namens VWS hier nader over informeren.

De onafhankelijke Nederlandse Gezondheidsraad en de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) stellen dat er geen bewijzen zijn voor negatieve gezondheidseffecten door blootstelling aan elektromagnetische velden afkomstig van apparatuur met antennes en zendmasten voor mobiele communicatie onder de blootstellingslimieten.¹ In maart 2020 zijn deze limieten geactualiseerd op basis van de actuele stand van de wetenschap. De limieten worden gehandhaafd door Agentschap Telecom. Agentschap Telecom doet regelmatig metingen naar de elektromagnetische straling door het gehele land en uit die metingen blijkt dat de blootstellingslimieten nergens op voor het publiek toegankelijke locaties worden overschreden.

De klachten van mensen die aangeven gevoelig te zijn voor EMV kunnen reëel en ernstig zijn. Het raakt mij dan ook hoezeer de levens van sommige mensen hierdoor worden getroffen. De oorzaak van de klachten is wetenschappelijk niet duidelijk. Ik moet daarom een afweging maken vanuit het maatschappelijke belang. Daarbij zie ik geen ruimte om overheidsmiddelen beschikbaar te stellen voor het tegengaan van of het compenseren voor blootstelling aan EMV onder niveaus waarvoor geen bewijs is dat het leidt tot negatieve gezondheidseffecten, terwijl juist zoveel mensen in hun dagelijks leven afhankelijk zijn van telecomnetwerken. Het creëren van stralingsarme gebieden en andere ideeën zoals verwoord in uw brieven behoren hier toe.

¹ <https://www.kennisplatform.nl/conclusies-wetenschappelijk-adviesorganen-mobiele-telefoons/>

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Digitale Economie

Ons kenmerk
DGBI-DE / 20244687

De huisarts kan mensen die aangeven klachten te ondervinden van blootstelling aan EMV, zoals ook voor andere Somatisch Onvoldoende verklaarde Lichamelijke Klachten (SOLK) geldt, doorverwijzen naar een SOLK-poli waar men terecht kan voor een behandeling. Een kaart met SOLK-poli's is te vinden op de website van het Netwerk Onvoldoende verklaarde Lichamelijke Klachten (NOLK).

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet

10.2.e

mr. drs. M.C.G. Keijzer
Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat

4-10-2021

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Onderwerp: gesprek met Aedes, vrijdag a.s.
Datum: woensdag 27 november 2019 13:40:26
Bijlagen: [image001.jpg](#)
[901-1018 Overzicht woningbouwcorporaties negatief beleid.pdf](#)

Beste 10.2.e,

10.2.g

Verder begrijp ik dat je nog feed back wilde geven op onze concept fact sheet. Nu ik de fact sheet ook mee wil sturen in mijn update aan de vaste kamercommissie, ben ik benieuwd naar je (liefst snelle) reactie.

We spreken elkaar vrijdag bij Aedes,

Gr 10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

bezoekadres
Gooimeer 4-15
1411 DC Naarden

www.monet.nl

postadres
Postbus 5135
1410 AC Naarden

KvK 27183457

telefoonnummer
10.2.e
10.2.e

Monet stemt namens de netwerkoperators de plaatsing van antennes af met overheden en geeft voorlichting over antennes.

4-10-2021

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 27 november 2019 13:56
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: gesprek met Aedes, vrijdag a.s.

Dag 10.2.e

Ik zal het lijstje ook naar 10.2.e en 10.2.e sturen.

Onze reactie op de factsheet loopt via 10.2.e (ik heb hem geïnformeerd dat je graag snel reactie ontvangt)

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: woensdag 27 november 2019 13:40
Aan: 10.2.e
Onderwerp: gesprek met Aedes, vrijdag a.s.

Beste 10.2.e

10.2.g

Verder begrijp ik dat je nog feed back wilde geven op onze concept fact sheet. Nu ik de fact sheet ook mee wil sturen in mijn update aan de vaste kamercommissie, ben ik benieuwd naar je (liefst snelle) reactie.

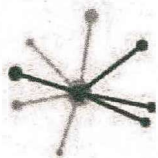
We spreken elkaar vrijdag bij Aedes,

Gr 10.2.e

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

monet

bezoekadres
Gooimeer 4-15
1411 DC Naarden

www.monet.nl

postadres
Postbus 5135
1410 AC Naarden

KvK 27183457

telefoonnummer

10.2.e

Monet stemt namens de netwerkoperators de plaatsing van antennes af met overheden en geeft voorlichting over antennes.

4-10-2021

Van: [Correspondentie-DE](#)
Aan: 10.2.e
Cc: [Correspondentie-DE](#)
Onderwerp: RE: Vervolg bespreking 10 juni over EHS
Datum: dinsdag 25 augustus 2020 09:35:14
Bijlagen: [Ontvangstbevestiging DPC ticket EM1596894 Telecommunicatie 5G vraag mbt reactie nav gesprek van 10 juni 2020 BHM20220825.msg](#)

Geachte 10.2.e,
Hartelijk dank voor uw bericht. Wij hebben uw brief in goede orde ontvangen. De beantwoording van uw brief heeft wat meer tijd nodig. Wij streven ernaar om uw brief zo snel mogelijk te beantwoorden. U kunt uiterlijk 5 oktober een antwoord van ons verwachten. In de bijlage vindt u nogmaals de ontvangstbevestiging van uw bericht, die u op 22 augustus jl. werd toegestuurd.

Ik vertrouw erop u met deze e-mail voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Directie Digitale Economie
Ministerie van Economische Zaken & Klimaat

Van: 10.2.e
Datum: 24 augustus 2020 om 21:33:23 CEST
Aan: StasEZK <StasEZK@minezk.nl>, 10.2.e
<minezk.nl>
Kopie: 10.2.e, 10.2.e
10.2.e
10.2.e
10.2.e

Onderwerp: RE: Vervolg bespreking 10 juni over EHS

Geachte mevrouw Keijzer en 10.2.e,
Tot nu toe heb ik geen enkele reactie op onderstaande mail van 7 juli mogen ontvangen. Via een ambtelijke lijn heb ik geprobeerd om een ontvangstbevestiging te verkrijgen, maar dat levert geen concreet resultaat op.
Ik ben benieuwd of deze mail u in goede orde heeft bereikt. Ook ben ik inmiddels geïnteresseerd in de stand van zaken.
Met vriendelijke groet,

10.2.e
10.2.e
Van: 10.2.e
Verzonden: dinsdag 7 juli 2020 13:13
Aan: stasezk@minezk.nl; 10.2.e <minezk.nl>
cc: 10.2.e <kennisplatform.nl>; 10.2.e
10.2.e
10.2.e
10.2.e

Onderwerp: Vervolg bespreking 10 juni over EHS

Geachte mevrouw Keijzer,
Bijgaand treft u de brief die we hebben opgesteld naar aanleiding van de uitkomst van het overleg over EHS op 10 juni op Uw Ministerie. Wij zijn u erkentelijk voor de tijd die u hebt genomen om uitgebreid met ons te spreken over de gezondheidsrisico's van EMV die wij zien en ervaren. Wij zouden het zeer op prijs stellen om het gesprek over deze risico's en mogelijke oplossingsrichtingen met u

4-19-2021

voort te zetten.

Stralingsarme gebieden zien wij als een eerste en belangrijke stap om de problemen voor mensen die elektrogevoelig zijn geworden te verminderen. Wij hebben goede hoop dat het met de hulp van u en uw collega's van VWS en BZK nu echt gaat lukken om dergelijke gebieden te gaan realiseren.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

4-10-2021

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: RE: voorbereiding interview
Datum: vrijdag 13 september 2019 11:15:24
Bijlagen: voorbereiding interview Binnenlands bestuur_tvd.docx

---

Beste 10.2.e en 10.2.e

Ik heb net even met BinnenlandsBestuur gesproken en volgens mij wordt het een leuk gesprek. Ik heb afgesproken dat we de tekst voor publicatie nog even mogen zien voor een feitelijke check.

Daarnaast hebben we ook besproken waar het interview over zou kunnen gaan, dit ligt in lijn met de boodschap die 10.2.e heeft voorbereidt:

- Wat is het belang van de nieuwe infrastructuur/5G? Voorbeelden wat we er straks mee kunnen?
- Wat betekent het concreet: iedereen heeft het over 5G, maar wat verstaan we precies onder > wat gebeurt er concreet en wanneer kunnen gemeenten maatregelen verwachten?
- Wat gaat er gebeuren wat betreft antennes, wat zijn de opties en wie bepaalt wat / wat komt er op gemeenten af?
- Hoe kunnen gemeenten omgaan met de zorgen over straling wat betreft voorlichting (BB gaf aan verder niet heel diep op straling in te willen gaan)
- Dit is het geval van EU-wetgeving, hoe zit dat?
- Wat is de opzet en doel van de regionale gesprekstafels?
- Specifiek vanuit de gem. Den Haag: hoe bereidt de stad zich voor, wat gebeurt er nu al en straks?

@10.2.e : ik heb wat aanvullingen en suggesties gedaan, zou jij naar het bestand in de bijlage willen kijken? Zou je mij daarnaast voor de voorbereiding op dinsdag willen uitnodigen? Had jij al contact gehad met de gem. Den Haag over de inhoud?

Ik zal woensdag de journalist ophalen en even bij het gesprek komen zitten, dat helpt bij de feitelijke check achteraf. Mochten jullie nog vragen hebben dan hoor ik het graag!

Vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

10.2.e
Directie Communicatie
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

T: 10.2.e
E: 10.2.e @minezk.nl

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 12 september 2019 18:12
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: RE: voorbereiding interview

Dag 10.2.e in de voorbereidende tekst die je hebt gekregen zitten nog niet voorbeelden van gemeenten die het goed doen. Het idee is dat gemeente Den Haag juist haar ervaringen vertelt

4-10-2021

in het interview. Ik heb 10.2.e nu een paar keer zien optreden en die heeft een paar goede voorbeelden zeker paraat. Maar uiteraard kunnen we daar nog een aantal andere gemeenten aan toevoegen.

Het was al een uitdaging om überhaupt 10.2.e, jij en Binnenlands bestuur in september op één moment samen te laten komen. Dus een fysieke afspraak tussen jou en 10.2.e voorafgaand aan het interview wordt lastig. Wel kan ik een telefonische afspraak tussen jullie voorstellen. In de voorbereiding lees je wat de gemeente Den Haag gaat doen.

Laten we morgen samen kijken waar jij nog extra behoefte aan hebt aan voorbereiding. Ik cc 10.2.e ook meteen zodat hij met Binnenlands bestuur ook jouw wens kan inbrengen.

Fijne avond!

Grt 10.2.e

Verzonden vanuit Mail voor Windows 10

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 12 september 2019 17:51
Aan: 10.2.e
cc: 10.2.e
Onderwerp: Re: voorbereiding interview

Ha 10.2.e

Dank hiervoor. Zal het lezen.

Ik hoop dat er genoeg voorbeelden in zitten van gemeenten die het goed doen. Want we moeten vooral de indruk geven dat we als EZK weten wat er speelt. Jullie zijn veel op pad geweest en hebben dat beeld. Dus ben daar afhankelijk van jullie.

Ik heb wel probleem met afspraak met binnenlands bestuur. Normaal wordt voor een interview afgesproken wat er wordt gevraagd. Wijzigingen in gesproken tekst is journalistiek altijd erg beperkt.

Morgen maar even over hebben.

Belangrijker ook: wat doet gemeente Den Haag. En heb ik vantevoren nog wel een afspraak met hem. Een duo interview houden maar elkaar niet eens kennen..

10.2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 12 sep. 2019 om 16:45 heeft 10.2.e @minezk.nl> het volgende geschreven:

Dag 10.2.e

In de bijlage vind je de voorbereiding op het interview. Goed om te weten dat 10.2.e, corporate woordvoerder deze week nog contact heeft met Binnenlands Bestuur om een dubbelcheck te doen of onze lijn overeenkomt met de insteek van Binnenlands bestuur. Het idee is dat het een 'spontaan' interview wordt, dus geen vragen die we van te voren opgestuurd krijgen. Wel krijgen we de concept tekst

4-10-2021

nog te zien voor definitief akkoord voor plaatsing.

Met betrekking tot de Q&A is er nog geen tijd geweest om een check mbt Telecomcode te doen bij 10.2.e dat pakt 10.2.e zsm op. 10.2.e heeft al wel meegekeken.

Volgende week dinsdagochtend hebben we een voorbereidend overleg en kunnen we de lijn en de Q&A's nog langslopen. Ik heb 10.2.e daarbij uitgenodigd.

Morgen ben ik er de hele dag dan kunnen we [redacted] sparren.

Grt 10.2.e

4-19-2021

10.2.e

Dagen: Maandag en Woensdag (andere in overleg)

Telefoon: 10.2.e

10.2.e @vng.nl

Van: 10.2.e @minezk.nl>

Verzonden: maandag 20 januari 2020 09:52

Aan: 10.2.e @VNG.NL> 10.2.e @VNG.NL>

CC: 10.2.e @minezk.nl>; 10.2.e @minezk.nl>

Onderwerp: opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode

Goedemorgen 10.2.e en 10.2.e

Zoals al eerder aangekondigd stuur ik jullie bij deze de opdrachtomschrijving voor de impactanalyse. Graag jullie reactie hierop, met name op de onderzoeksvragen. Mochten jullie nog suggesties hebben voor onderzoeksbureaus, dan hoor ik dat ook graag.

Lukt het om uiterlijk aanstaande donderdag te reageren? Dat zou fijn zijn, dan kan ik de opdracht daarna bij ons Inkoopplein uitzetten.

Vr. groet,

10.2.e

10.2.e

Senior beleidsmedewerker

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directie Digitale Economie

Bezuidenhoutseweg 73 | A-zuid | 3^e etage | Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

T 10.2.e | M 10.2.e | E 10.2.e @minezk.nl |

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

4-19-2021

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 30 januari 2020 17:08
Aan: 10.2.e ; 10.2.e
CC: 10.2.e ; 10.2.e
Onderwerp: RE: opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode
Bijlagen: Wvs_wijziging_Telecommunicatiewet_implementatie_Telecomcode onderdeel medegebruik versie VNG.docx; Consultatieparagraaf en Memorie van Toelichting medegebruik versie VNG.docx; Opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode voor gemeenten opm. VNG reactie EZK.docx

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

Hallo 10.2.e

Hartelijk dank voor de input op de opdrachtomschrijving. Een deel van de input hebben we kunnen verwerken. Er zijn een paar punten die we niet hebben overgenomen. In het bijgevoegde document heb ik aangegeven hoe jullie input is verwerkt.

Zo hebben we de aanvullingen op de onderzoeksvragen voor een groot deel overgenomen maar wel wat minder sturend (en opener) geformuleerd. Verder zijn er een paar aanvullingen gedaan in de opdracht die wat ons betreft niet thuis horen in deze impactanalyse. Zo is er een aanvulling gedaan om het strategisch gedrag van aanbieders in de onderzoeksvraag opnemen, maar dat valt buiten de scope van het onderzoek (het gaat om een impact op gemeenten). Hetzelfde geldt voor de buitenlandstudie (dit is ook niet iets wat vanuit de Code interbestuurlijke verhoudingen volgt). Verder was er nog de suggestie om VNG Realisatie te vragen om te offrenen. Wij vragen ons af of dit wel handig is, ook gelet op hoe dit kan vallen bij marktpartijen. Wij hebben als voorkeur om hiervoor een onafhankelijk bureau voor te vragen.

Verder heb ik meegestuurd – onder embargo – de laatste teksten van het wetsvoorstel en de memorie van toelichting die zien op de implementatie van artikel 44 en 57 van de Telecomcode. Graag nadrukkelijk het verzoek om deze stukken niet verder te verspreiden naar gemeenten. Verder staan er nog een aantal pm's in de tekst en mogelijk nog wat onvolkomenheden.

Als leeswijzer, de memorie van toelichting begint met een consultatieparagraaf waarin wordt aangegeven wat is gedaan met de reacties uit consultatie. Na deze paragraaf tref je aan de aanpassingen in de memorie van toelichting naar aanleiding van de consultatiereacties en de input vanuit de VNG/gemeenten (de toelichting is dan ook een stuk langer geworden).

Ik hoop dat met deze aanpassingen voor een groot deel aan de ingebrachte punten door VNG/gemeenten is tegemoet gekomen.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e
Verzonden: donderdag 23 januari 2020 18:42
Aan: 10.2.e ; 10.2.e
CC: 10.2.e ; 10.2.e
Onderwerp: RE: opdrachtomschrijving impactanalyse Telecomcode

Hallo 10.2.e

Hierbij de reacties van de gemeenten. Ik heb ook een document bijgevoegd van hoe VNG Realisatie impactanalyses doet. Zij zouden ook graag bieden op deze job.

Met vriendelijke groet,

Oprichtomschrijving impactanalyse Telecomcode

1. Aanleiding

In december 2018 is richtlijn 2018/1972 tot vaststelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie (hierna: Telecomcode) vastgesteld. Deze richtlijn bevat gemeenschappelijke EU-regels en -doelstellingen voor de regulering van de telecomsector (aanbieders van netwerken en/of diensten). Ten behoeve van de uitrol van 5G voorziet artikel 57 van de Telecomcode in een recht voor aanbieders van openbare elektronische communicatienetwerken en aanbieders van bijbehorende faciliteiten op toegang tot openbare gebouwen en andere publieke infrastructuur (zoals lichtmasten, bushokjes en verkeerslichten) van overheidsinstanties. Deze verplichting ziet alleen op de zogenaamde small cells (kleine antennes) die in de komende jaren kunnen worden ingezet voor de uitrol van 5G. De verplichting wordt geïmplementeerd via een wijziging van de Telecommunicatiewet. Het wetsvoorstel is in de periode juli t/m september 2019 openbaar geconsulteerd.

Deze consultatie heeft veel reacties opgeleverd. Bij gemeenten leefden er veel vragen, zorgen en problemen over de impact van de verplichting om in te stemmen met redelijke verzoeken van aanbieders voor medegebruik van publieke infrastructuur. Naar aanleiding hiervan heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) eind vorig jaar twee informatiesessies met gemeenten/VNG gehouden. Daaruit zijn aanpassingen van het wetsvoorstel naar voren gekomen.

Het oorspronkelijke voorstel was niet getoetst aan de Code interbestuurlijke verhoudingen.¹ Op grond van die Code moeten Europese beleidsvoornemens worden beoordeeld op de bestuurlijke en financiële consequenties (artikel 6 en 9). Dit brengt met zich mee dat de bestuurlijke en financiële consequenties (inclusief bestuurlijke lasten) voor de provincies, gemeenten en waterschappen en Rijk van artikel 57 van de Telecomcode nu in kaart gebracht moeten worden. Deze opdracht heeft dan ook betrekking op het in kaart brengen van de bestuurlijke en financiële consequenties.²

2. Onderzoeksvragen

In het onderzoek staan de volgende vragen centraal:

1. Wat zijn de bestuurlijke consequenties van de verplichting uit de Telecomcode (artikel 57) voor overheidsinstanties om in te stemmen met redelijke verzoeken tot medegebruik van publieke infrastructuur?
  - a. Welke werkzaamheden, organisatorische- en procesveranderingen moeten gemeenten ontplooiën om te voldoen aan deze verplichting? Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het openbaar maken van de geldende voorwaarden voor aanbieders m.b.t. het medegebruik. Ook is het denkbaar dat procedures of regelgeving van gemeenten aangepast moeten worden.
  - b. In hoeverre moet de overheidsinstantie een inventarisatie maken van de beschikbare en geschikte fysieke infrastructuur binnen de gemeenten en is dergelijke informatie al beschikbaar of moet deze nog gegenereerd worden/bij elkaar gebracht worden.
  - c. Globaal in kaart brengen in hoeverre infrastructuur onder zeggenschap staat van overheidsinstanties? Zijn bijvoorbeeld overheidsgebouwen in handen van overheidsinstanties of worden deze gehuurd. En hoe zit het bijvoorbeeld met bushokjes? Zijn deze veelal in handen van marktpartijen?
  - d. Wat betekent deze verplichting voor de sturingsmogelijkheden van gemeenten op de inrichting van de openbare ruimte en welke gevolgen heeft dat voor het beheer van de eigen publieke infrastructuur?
  - e. Welke veranderingen zijn er nodig in ICT en processen?
2. Wat zijn de financiële consequenties van de verplichting voor overheidsinstanties om in te stemmen met redelijke verzoeken van telecoomaanbieders voor het plaatsen van small cells op overheidsinfrastructuur? In het wetsvoorstel is voorzien in een administratieve vergoeding voor

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2013/02/11/code-interbestuurlijke-verhoudingen-2013> Zie ook het Integraal Afwegingskader Beleid en Regelgeving van het Kenniscentrum Wetgeving en Juridische Zaken).

² Hierbij wordt zowel gekeken naar de primaire processen als naar de bedrijfsvoeringsaspecten (Security, Communicatie, Organisatie, Personeel, Administratieve organisatie, Financiën, Informatievoorziening, Juridisch, Technologie, Huisvesting)

Het onderzoek zal worden uitgezet met een maximumbedrag van €....PM: overleggen met Inkoopplein.

7. Begeleiding van het onderzoek

Opdrachtgever van het onderzoek is 10.2.e [redacted] van het Ministerie van EZK).

Het onderzoek wordt begeleid door een begeleidingsgroep bestaande uit:

- Ministerie van EZK 10.2.e [redacted]
- Ministerie van EZK 10.2.e [redacted] als meelezers).
- VNG 10.2.e [redacted]
- BZK (PM: vragen)

8. Relevante bronnen

- Laatste versie van wetsvoorstel implementatie Telecomcode
- Uitgangspuntennotitie antennebeleid
- Factsheet Monet

4-10-2021

Van: Correspondentie-DE
Aan: 10.2.e
Cc: Correspondentie-DE
Onderwerp: reactie op uw brief d.d. 2 december jl.
Datum: donderdag 11 februari 2021 18:07:03

Geachte heer 10.2.e, e.a.,

Hartelijk dank voor uw brief d.d. 2 december jl. Uit uw brief maken we op dat u teleurgesteld bent over de inhoud van de beantwoording van uw eerdere brief d.d. 7 juli jl. De beantwoording van uw brief d.d. 14 oktober jl. is zorgvuldig en in samenspraak met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) opgesteld. Wij zien dan ook geen aanleiding om onze zienswijze te herzien. In uw brief verwijst u o.a. naar het Gezondheidsraadadvies, voor de toelichting en de reactie op het advies verwijs ik u graag door naar de [recente kabinetsreactie](#) van de ministeries EZK, VWS en Infrastructuur en Waterstaat (I&W). Door het gesprek met de staatsecretaris zijn wij van mening dat u door het kabinet gehoord bent in uw zorgen.

We gaan er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Directie Digitale Economie
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

---

de afhandeling van het verzoek. Voor het daadwerkelijke medegebruik kan de overheidsinstantie een marktconforme vergoeding vragen.

- a. Hoe kan de overheidsinstantie aan deze vergoedingssystematiek praktische invulling geven? Welke werkzaamheden zijn hier bijvoorbeeld mee gemoeid?
- b. Zijn er mogelijk belemmeringen bij de uitvoering van deze vergoedingssystematiek voor gemeenten?
- c. Welke technische wijzigingen en investeringen mogen van een gemeente gevraagd worden om infrastructuur geschikt te maken? En mogen deze investeringen en beheer in rekening worden gebracht bij de aanbieders?

Achtergrond en context van deze verplichting

Gedachte achter de Telecomcode is dat openbare gebouwen en andere publieke infrastructuur, zoals lichtmasten en verkeerslichten, waardevolle locaties kunnen zijn voor de plaatsing van kleine cellen. De Telecomcode verplicht gemeenten in principe om toegang tot deze infrastructuur te geven. Dit heeft een impact op de gemeentelijke organisatie. Voor de uitrol van 5G zijn naar verwachting meer antenne-opstelpunten nodig om de huidige dekking en capaciteit te verbeteren. Deze verruiming van mogelijkheden voor opstelpunten faciliteert aanbieders bij de uitrol van 5G om zo nieuwe, toonaangevende diensten aan gebruikers te kunnen aanbieden. De uitrol van mobiele netwerken en dus ook 5G levert een positieve bijdrage aan de digitale connectiviteit in steden en Nederland als geheel.

Monet, die namens de mobiele operators de plaatsing van antennes afstemt met gemeenten, heeft ingeschat dat small cell antennes in de komende jaren in beperkte mate worden verwacht en dan alleen op drukke plekken, zoals (voetbal)stadions, centrale stations en drukke winkelcentra. De kosten van een small cell zijn relatief hoog vergeleken met een standaard opstelpunt, dat een veel groter bereik heeft. Daarom verwachten de mobiele operators alleen small cells uit te gaan rollen in gebieden waar dat echt nodig is en waar voldoende vraag is naar specifieke connectiviteit die alleen met 5G kan worden bewerkstelligd.

3. Methodiek

Om een goed beeld te krijgen van de financiële en bestuurlijke consequenties is het de bedoeling dat wordt gesproken met de verschillende stakeholders (met name gemeenten, de telecompartijen en Monet). In de offerte moet worden ingegaan op de methodiek die wordt gebruikt voor het onderzoek. Het bureau dient zowel expertise te hebben op het in kaart brengen van kwantitatieve gegevens voor overheidsinstanties ten gevolge van beleidsvoornemens als kennis te hebben over beleidsvraagstukken.

4. Programma van eisen

Het kostenonderzoek moet een goed en duidelijk beeld opleveren van de financiële en bestuurlijke impact van deze verplichting uit de Telecomcode op overheidsinstanties. Daarnaast dient in het rapport te worden ingegaan op (praktische) oplossingsrichtingen met het oog op een zo gering mogelijke impact op gemeenten van deze verplichting. Uitgangspunt daarbij is evenwel een correcte implementatie van deze verplichting uit de Telecomcode.

5. Planning

De Europese richtlijn moet uiterlijk 21 december 2020 zijn omgezet in nationaal recht. Gelet hierop is het van belang dat de opdracht binnen de planning van het implementatiewetsvoorstel wordt uitgevoerd. De planning van het wetsvoorstel is als volgt:

- 17 februari: aanvraag uitvoeringstoets aan ACM/AT
- Eind maart: uitvoeringstoetsen gereed
- April: verwerken uitvoeringstoetsen
- Mei: behandeling wetsvoorstel ministerraad en adviesaanvraag Raad van State

Voor het onderzoek betekent dit dat deze parallel loopt aan de uitvoeringstoetsen door ACM en AT.

- januari: uitzetten onderzoekopdracht Inkoopplein (bureau's: Kwink, Cebeon, Panteia, Dialogic)
- februari: start onderzoek
- eind maart: oplevering eindrapport

6. Bedrag